

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA - VEU

DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1·25 id.
Estranger	1·50 id.
Un número	10 céntims

Any 3.er

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

CORT-REAL 7-1.er

Diumenge 19 de Juliol de 1896

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que s'remeten
a la Redacció, se n'donarà compte en lo Setmanar

Núm. 118

SECCIÓ GENERAL

INCONGRUENCIAS

Difícil es compaginar la significació y antecedents polítichs del senyor Silvela, ab las declaracions per ell fetas en lo vot particular que ha presentat en oposició al projecte de contestació al Missatje de la Corona. Pero encara, si se s'examina, més difícil es armonizar las incongruencias en que incorre si s'comparan uns punts ab altres del que 'n podríam dir lo seu programa de govern.

Si recordessem aquí las declaracions fetas al Congrés y que acabaren de determinar la seva separació del partit conservador, en las que defensava uns principis que si per las circunstancies podian tenir un fi moralizador, aparentment al menos, representavan en cambi la més acabada expressió del centralisme, y las comparém ab la doctrina que avuy, ab lo seu vot particular pregonava quina causa, preguntém, pot haver portat al senyor Silvela á un cambi tan radical d'ideas? Es que 'l senyor Silvela, convensut de la bondat que entranya 'l programa regionalista, abandona per sempre 'ls principis doctrinaris que ab tant d'interés havia defensat á las Corts y desde las esferas del Gobern?

Si llegissem exclusivament una part del seu programa, al veure que demana «crear un régimen d'administració local que posi fi á un estat de cosas, afront de tot principi y rahó» diríam que desde que vaga pels espays de la política sense sort fixo ni camí determinat, ha sabut atendre al estat péssim de descomposició que revela la desvalguda administració local, y li ha inspirat una queixa tan amarga y sentida com no la produhiria mes sentida y amarga al més convensut y entusiasta regionalista. Y quan afirma ab un acert que admira y pasma que tot aquest desgavell que s'observa en la administració, originat per las concupiscencies de la política, ha portat «á vergonyas que afectan seriament al crèdit nacional y son rémoras invencibles pera tot progrés orgànic de la administració y de la cultura pública,» qui no veu dissecat ab una precisió y acert dignes d' alabansa 'l cos ja decretip d' aquest sistema que es la causa principal de la decadència política y ruïna material d'Espanya.

Aqui hi faltava no més que demanar un cambi radical y prompte del sistema, y 'l retorn als bons principis que informan lo programa regionalista. Pero això que la llògica y 'l recte criteri de la rahó exigian ab veu imperiosa, no podia dirho 'l senyor Silvela, puig no era 'l seu propòsit formular un programa de doctrina conforme ab los principis regionalistas, sino un programa d'oposició al govern conservador, procurant afalàgar als regionalistas pera veure si així engroixíen las seves esquifidas filas, y per això's concreta ab demanar reformas pera que «quedi ample 'l camí pera la descentralisació y autonomia municipal y provincial á les diferentas regions ab tradició y costums que assegurin lo seu exercici ab fruyt,» reservantse per això «lo poder administratiu exercitar la seva tutela allá ahont lo desordre financer reveli incapacitat pera regirse 'ls pobles per ells mateixos.»

De manera, que tenim per una part, que hi ha lloch de demanar decididament la autonomia municipal y regional, única solució que cabia després de las seves jeremiàcas lamentacions. Demana 'l senyor Silvela reformas que obrin lo camí ample, això sí, pera la descentralisació y autonomia municipal y PROVINCIAL (?) ó com si diguessim que s'inclogui al plan general del Estat una carretera de primer ordre que com la immensa majoria de las que tenen aquesta sort, ningú la veuria mai comensada... Ademés, què significa aquesta xanfayna de descentralisació y autonomia municipal y PROVINCIAL, parlant de regions ab tradició y costums propias? Es que al senyor Silvela lo mateix li dona la descentralisació que la autonomia, ó creu que

sense la autonomia pot existir la verdadera descentralisació? Creu lo senyor Silvela que poden posarse com á cosas d' una mateixa naturalesa, una al costat del altra, 'l municipi y la província y totes dues ab iguals drets á dintre de la regió?

Y encara donat y admetent per gracia que las paraules del senyor Silvela poguessen compaginarse interpretantlas com á expressió dels principis é ideas regionalistas, ¿podria ningú creure en la sinceritat del senyor Silvela, mentres reservi al poder administratiu, tal com actualment està organitzat y representat, la facultat d' exercitar la séva tutela envers aquets menors que 'n diuhem municipis ó regions? Una de dues: ó 'ls pobles no son prou grans pera que se 'ls hi donga la autonomia municipal y regional, ó, si han arribat ja á la major edat, no necessitan tutela de cap mena. Desenganyis lo senyor Silvela: si per aquest camí vol atràures las simpatias del regionalisme va errat de comptes, perquè, ab tot y ésser 'l home del sentit juridich, com li diuhen los seus admiradors, li serà molt difícil enlluernar al regionalisme que es la expressió del sentit práctich. Pero no son aquestas solas las incongruencies en que ha incorregut lo senyor Silvela. Si estés ben convensut de que la descentralisació ó autonomia es lo únic que pot curar la gangrena que ve aniquilant la administració espanyola, ¿se li hauríen escapat aquells jays! de recausa que li portà als llavis la temensa de que 'l parlamentarisme acabi pera desacreditarse y enfonsar-se eternament?

Si de veras volgués la implantació del regionalisme á Espanya, ¿no sentiria com sentim tots nosaltres verdadera satisfacció al veure que 'l parlamentarisme va corsecant y desmoronant per ell mateix; no veuria ab verdadera fruyció com á aquest sistema se li va obrint la fossa y li escriuen ja y esculpeixen l' epítafi que han de posar dintre poch á la seva tomba 'l desprecí y 'l oblit? No ha observat encara 'l senyor Silvela que 'l regionalisme, y si no ii vol donar aquest nom la descentralisació ó autonomia y 'l parlamentarisme son incompatibles, com ho son la llibertat y la tiranía, l' error y la veritat?

Impossible que aquestas observacions tan triviales per lo claras y evidents no se li haguessin ocorregut si las seves paraules fossin inspirades per la bona fe que ha d' ésser 'l norma de tot estadista que de veras se proposi corregir abusos y reformas, las bases falsas per las que 's governi un poble.

De totes maneres hem d'aplaudir al senyor Silvela pel valor que ha tingut de condemnar en gran part los erros que ell y 'ls altres *ejusdem farince*, han comés en la governació d'Espanya.

JOAN DE PORCIOLES.

Ager, 10 Juliol, 1896.

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

Discurs de son president, En Francisco de S. Maspons,
al inaugurar les tasques de l' any 1896

(Continuació)

Hem vist les idees noves portades pels Creuhats de la nostra terra, trobantus ab iglesies, verdaderas rotondes, ab l' altar al mitj, imitació de la del Sant Sepulcre de Jerusalem, com l' iglesia rodona de Sant Miquel de la Pobla de Lillet, y la destruïda, dedicada á Santa Maria, qu' era edificada en lo qu' avuy és plaça devant la Catedral de Vich.

Nos hem embadalit ab l' estudi de les pintures murals bisantines: les de Pedret, ab les dotze Verges de l' Evangelí de Sant Mateu, les religioses de Tarraçà; les simbòliques de Bigues; les de monjos, dames y cavallers de Marmellà; les de Mur; ab sos accessoris, ab sa indumentaria, ab lo sentit propi que totes, y cada cuna de per sí, elles mateixes porten.

Hem estudiat los castells, fites heroiques de la nostra terra, en ses tres distintes classes: los rouers, establers al cim de les muntanyes, ab tota sa rudesa y

austeritat, ab sos cavallers, ses dames, sos trovadors, sos falconers y sa soldadesca de ballesters y guaytes, en que cada brega era una gloria y cada festa un poema; los establers en la collada de la muntanya, pas dels cristians pera refugiarse, en les invasions estrangeres, á les grans altures, com los de Cànoves, Guanta, Marmellà; y los extenses per les costes riberenques dels rius com punt de defensa de les grans vies. Hem estudiat les torres de defensa ó fortificacions en los plans, severes, quadrades, de petites obertures, de pedra macisa, com la de Marata, en les que quasi no se sabia per ahont entrar ni per ahont respirarhi; y les torres de la costa, relativament més modernes així de la de Illet com de la de ponent, en que quasi cada casa'n tenia una, aixecades pera refugi y defensa de la gent costanera de les invasions dels pirates.

Hem vist á les poblacions redossar-se de fortes muralles, alçades en sitis costaruts de defensa, que pera cabrehi han tingut de recorre als archs de sobre 'ls carrers y á les grans balconades que mitj los cobreixen, donantlos hi apagada claror sempre. Hem vist als pobles denominar-se castells, *castrum*, fins al sige XII, de tant closos qu' estaven, ab los cellers y graners resguardats en la part més forta, anomenada *cellera*; y d' aquí sens dupte la Cellera d' Angles, en la província de Girona. Y hem vist á 'l iglesia del poble formar eixa mateixa muralla, ab sageteres per finestres, de tant estretes, ab torre de les campanes emmarllada, últim refugi en cas de guerra, com los campanars d' Alfar, Argentona, Lo Corredor, Vilanova de Sau, etc.

Y hem sentit la campana de l' iglesia cridar als fidels á la pregaria, y 'l corn al cim del castell cridar á la guerra, y 'l meteix corn al poble, á consell comunal en la plaça. Y hem vist los foners, los escudats, los arquers y ballesters, y hem sentit los cops del trabuquet y dels almajanechs ó mandrons, y del fenèvol ó fundíbul enderrocat la muralla, y 'l soroll de les cadenes tancant los campaments, y dels minayres obrintse pas pels fossos fins esser dins la fortalesa; y tota aquella generació batalladora y guerrera, y sempre conquistadora, que fanta gloria donà á la nostra terra.

També hem vist l' idea de pau, de treball y de ciència en los monestirs amagats en mitj los grans plans y les bosqueries, empori de l' art y la sabiduria, construïts á imitació de la casa romana, ab son pati quadrangular al mitj, sos claustres, sombrios sempre; sombrios per sa apagada claror de tant baixos, sombrios pels sepulcres que 'ls omplien, sombrios pel misticisme y quietut que hi regnava; y 'ls monestirs senyoriais, més tart, emmarllats, richs y poderosos; y les ordres mendicants després, plenes de senzillesa y pobresa, vivint expressament en mitj lo bulliri del món pera donar exemple propi de santetat y humillesa.

Y hem vist la creació d'hospitals, com lo d' Olesa de Bonesvalls, de poderosos archs en ses grans sales, avuy quasi tapats, pera donar acullida á tants de pelegrins y romeus qu' anaven fent penitencial vida.

Recorrent los santuaris de la Verge hem tingut d'estudiar la qüestió de si 'l tipo tradicional de les imatges antigues bisantines és fill de l' influencia egipci-oriental sobre les nostres costums ó bé és resultat del nostré propi carácter; hem distingit entre les de color negre, fosch, degut á eixa mateixa influencia bisantina, y les qu' han agafat aquet color pel transcurr del temps, de l' atmosfera constant que de tants sigles les rodeja, y qual estudi ha donat lloch á importants contraversies; hem pogut estudiar com desde 'l sige V neix lo gran desenrrotlo de la devoció de á Verge, y la construcció de ses imatges; les hem vistes primer sentades ab lo bon Jesu set á la falda, de cara al poble; posteriorment sobre 'l genoll esquer, y, desde 'l sige XII, generalment de peu dret; ab l' infant als braços; hem pogut veure la rica ornamentació oriental de les primitives imatges, així en vestidures com en tots sos accessoris, y estudiar tot son simbolisme; hem pogut veure en la major part lo Jesu set ab la mà dreta estremad sei poques id 'a iug molti estatius

CÈNTRIC

benehint al poble, en altres han huit una figura que li presenta la Verge, símbol del pecat de que El s'vinguerà a redimirnos; la de Nostra Senyora de la Quer, prop de Berga, ab la mà dreta sostinent un pom daurat, y ab la mà esquerra, cayguda cap avall, un altre pom, representant lo primer d'afitx de vida qu'ha nascut en el ventre puríssim de Maria Santíssima, y aquet lo fruyt prohibit que beneheix lo bon Déu pera redimirnos de la culpa; la Verge del poble de la Costa, en lo Montseny, ab lo Jesús que té agafat per les ales un aucell, símbol de l'ànima justa que per fi arribà a Déu. La verament notable és la del Claustre de Solsona. En futes eixos imatges lo Nin va sempre vestit, de peu descalç; la Verge ricament calcada, y de vegades trepitjant ab sos peus lleons ó besties feres, com triomfant del pecat.

En les nostres excursions hem pogut estudiar també la pintura religiosa nostra en l' Edat Mitja, distinta, com tot l' art català, de les altres regions d' Espanya, per l' influència Franca; l' espiritual de les imatges bisantines, la figura de Jesus omnipotent tot, separada per un nimbo de les potestats, àngels, arcàngels, evangelistes, y de tot lo del cel y terra; ses figures llargues, d' ulls grossos, oberts, aspirant la fe, plenes de misticisme y de colors baixos y de poca vida; passant pel periodo de tranzisió, si aquet vol admetres, veure'l retaule, únic que 'ns queda, del segle XIII, de Sant Cebrià en Sant Fost de Capcentelles, abans en les Cabanyes, del Vallès; y, per fi, los retaules gòtics, ab sa riquesa, sos colors vius y brillants, y l'ús de l' or, en que s' hi descobreix una gran delicadesa y un gran esperit de veritat, richs en indumentaria y que 'ns donen à coneixre lo tipo y raça dels nostres comtes-reys, alts, d' ulls blaus y cabell ros, com axís nos descriu à D. Jaume I Bernat Desclot en la seva Crònica.

Hem pres nota també de l' aspecte sever, en l' Edat Mitja, de la casa catalana, de dugues vessants de teulada, portal rodó de grans dovelles, treballada finestra sobre d' ell, y al cim la lladronera.

Nos hem ocupat així mateix de la *Danza Macabra* catalana, d' aquella forma profundament irònica y sarcàstica en que per medi de la Mort aquelles generacions oprimides per la força bruta se burlaren de la materia, de l' orgull y del poder, de totes les passions humanes, pera ferhi prevaldre sobre totes elles l' esperit qu' iguala à l' home. Y 'ns ocupárem de la *Dança de la Mort* feta pel cronista Pere Miquel Carbonell, notari que fou de Barcelona en l' any 1497, titulada: *Dança de la Mort e de aquelles personnes qui mal llur grat ab aquella ballen y dançen*, especie de mascarada espiritual en que desde l' Papa à l' últim escolà, desde l' rey al cavador, desde l' savi à l' ignorant, en una paraua, tots los que habiten eixa terra, à malgrat seu, són obligats à rendir-se à la Mort, que se 'ls emmena tot dançantne. Y hem estudiat l' origen d' eixes danses, y 'l desenrotlllo que l' idea prengué en Europa, y sa significació propria; y ses dugues classes, pintada y escrita; y l' influència marcada que l' italiana tingüé en la nostra. Hem vist també l' desenrotlllo que tingüé en la nostra terra ab la publicació de narracions y lleudeudes com l' *Historia del cavaller Tutglat*, *Lo viatge al purgatori de Sant Patrici*, *Lo viatge de Pere Porter*, *Lo romiatge del venturós Pelegrí*, *Lo poema de la gloria d' amor*, *Lo testament d' en Serradell de Vich*, en qu' ab vius colors se fa apareixe lo contrast de aquella vida ab la de la mort; y hem vist també son recorrt en la professió anual qu' en lo Dimecres de Cendra surt de l' iglesia de Sant Felip Neri d' aquesta ciutat, en que hi va la mort revestida en diferents testes del distintiu de tots los humanals estaments y categories; y en los novenaris d' ànimés que celebren les iglesies, en los quals la serie de retaules que la volten porten cadascú al peu un versícol ó sentencia com en la dança escrita, apropiat al personatge que representa; y en algunes, com en Olot, y sobre tot en Sabadell, s'hi veu la mort, en lo drap que tapa l' cancell, de tamany natural, montada en un cavall blanch, brandant la dalla, destacantse sobre l' color negre d' aquell, com correut darrera de totes y cada una d' aquelles figures en mitj la fosquedat que hi regna.

Y seguint les nostres excursions, nos hem trobat ab tota aquella fantasiosa poesia d' encantades, alojes, gojes y dònes d' ayqua, filles unes de les jovenetes *Elves* de la raça escandinava, y les altres de les heroïques *Valkiries* de raça germanica, ab sos imperceptibles filats ó tremes treballats per elles mateixes que les separen del món, vivint en sos llachs y coves, en mitj la gemada arbreda, extenent sa bugada de roba blanca en les nits de lluna clara; ab ses dances y sardanes; ab sos suatuosos festins de l' hidromel y de les copes d' or; ab sos cants y tonades, ubriagadores d' amor, conquistant lo cor dels jovencels, jutglars y cavallers y de tothom qui s' hi apropa; les Encantades de Vallderrós; la Dóna d' ayqua de Viaplana de Riells,

l' Encantada Guilla de Montoliu, les Alojes de l' Estany de Baixoles, les llones d' ayqua del gorch de les leches jales de qualba, les Gejes, o jovent etesa qu' això vol dir en la nostra llengua, de Sant Jordi Desvalls; les Encantades de la singlera de Parets, en lo Fluvià; les Encantades de la Font de les Feixes, de Monseny; les Encantades de Marmellà, les del puig de Santa Creu d' Olorde, los del Pirineu, etc.

Hi trobem com simbolisant les forces de la naturalesa, en la nostra alta y ferestega montanya, *Lo cavaller de foch*, en lo torrent de Pont d' Aran, eixint en les nits de tempesta entremetj de l' espètech del llamp y del terratrèmol de la terra, corrent, fendent l' espay, rodejat de visions estranyes; també hem trobat l' *Encantador de llops*, qu' en les nits del gran hivernàs per entre la fosca y la soletat dels boscos de la vall de Labansa y de tota aquella encontrada, va encantant los llops que l' segueixen ferestechs, uolant, ab grans crits, espadordint la terra; y l' heroe llegendari del Farell de Caldes, verdader tipo català, vigorós, forçut, ple d' honradesa y valentia, de poques paraules, que no permet que ningú s' burli d' ell, més al meteix temps ple de bondat y de judicis carácter; y *Juan de los habitantes* les pirenaiques montanyes, y sos companys en *Gira montañes*, que d' un cop de mà les remou y capgira, y en *Busin busayna*, que porta l' vent y crea tempestats, y en *Escoltim escoltayna*, que penetra los secrets de la terra, tipos marcats de la força, del treball y de la ciencia; y, en una paraula, hem estudiat y recullit creences, tradicions, rondalles, llegendes, dances, cants, jochs, costums, de les diferents comarques recorregudes; és à dir, de tot lo ram de l' avuy tant important ciencia folk-lòrica de la nostra terra,

(S' acabarà)

Carta desclosa

A D. Joseph Berga

Ganes tenia de venirli à dar una abrazada y de saludar un altre cop la comarca Olotina, que tan anyoro; pero V, ab la sua carta del mes de Juny va esperonar mos desitjos, fentme resoldre, mitjansant Deu, à no deixar passar l' estiu sense realisarlos.

Si me'n recordo vegades d' aqueix país fresh, d' ayres puros, de vegetació exuberant, de fontanes transparents y sanitosos! May més puch oblidar les excursions variades y atractivoles que hi feyam ab l'amich Soler, aquell jove de caràcter franch, regionalista de cor, facultatiu, literat, agricultor è industrial tot d' una pessa. Bona recordansa conservo també d' aquella anada à Ridaura, en companyia del malaguanyat D. Joaquim Vayreda, del fill de V, de n Blay, de n Devesa y altres amichs volguts. Quina diada tan salaguera! ¡quines impressions més fordes va deixarme!

La vista del mar m' imposa, m' subjuga, m' aplastra ab sa grandiositat immensa, y à la fi arrivo à trobarla monòtona; per o la montanya, la espessor d' una boscuria, la escabrositat d' una cinglera y cada un dels diferents atractius que 'ns ofereix, aixamplan mon pit, donan ales al meu cor y em fan gosar aquella pau, que ab dificultat podem proporcionarnos los que vivim en poblacions de certa importancia. En la montanya hi trobo quelcom més: la véritable fesomia del poble català, ab ses tradicions y costums típiques, ab la pureza d' una llengua pera mí la més volguda del mon, perquè es la nostra.

Es ben cert que la política madrilenya, que vá empobrint als propietaris y gayre bé ha tirat à captar als mosovers, fá tot lo que pót pera desnaturalizar lo més sacer que tenim en nostra Terra; ha ficat la desunió y la lluya en los pobles y viles més pàcifices, per medi de la farsa asquerosa del sufragi universal; ha fet rebrotar lo feudalisme de baixa estofa ab los cacichs repugnats, que 's cartejan à diari ab diputats y ministres, no pera obténir concessions en favor de la agricultura arruinada ni pera defensar los interessos generals del país, sinó ab l' objecte d' enfonsar al pobre que no votá pél diputat *cunero*, ó pera alleugerar d' impostos al *correligionari*, que demà ha d' ajudarlo à fer la *tupinada*. Més ab tot y eixos defectes, que van generalisantse arret, hi trobo en la gent d' ací dalt més bon sentit pràctic, menos hipocrisia y sobre tot aquella honradesa tradicional, que tan ha de valernos quan sone en lo relletje de la Providència l' moment desitjat de la regeneració de Catalunya. Pero deixem aquelles consideracions que 'm portaràn per camí ben diferent del que 'm proposo.

Donchs tornanthi, quan vinga à montanya, vull seguirlo en aquelles excursions que fan los *mapayres*, dirigits per són actiu y entusiasta Mestre. Si que ha de donar bo de veure aquell aplech de jovent en la primera època de sa vida artística, que mira les coses tals com són, les estudia ab minuciositat y ab dàle, trevalla y es dón tortura pera expressarles, y arriva à conseguirlo ab una fidelitat escrupulosa! Jo admiro aqueixa vila d' Olot que ha format un número ben regular d' artistes: alguns d' ells enalteixen ja à la nostra regió; la fama de són nom ha resonat en los centres artístics de Europa, y ab fe y constància, han de produhir obres que admiraran les generacions vinents. Segu-sca V. trevallant avuy ab sos aprofitats deixables, que han d' ésser los mestres de demà.

Certament que indigna y se necessita la paciència d' un Sant Francesc d' Assís pera no sortirte de les *casilles* quan un se to-homes sense caatre, egoistes è ignorants, que à tots los entussiastes de les Belles Arts nos tenen per una colla de vagos ó de beventre puríssim de Maria Santíssima, y aquet lo fruyt prohibít que beneheix lo bon Déu pera redimirnos de la culpa; la Verge del poble de la Costa, en lo Montseny, ab lo Jesús que té agafat per les ales un aucell, símbol de l'ànima justa que per fi arribà a Déu. La verament notable és la del Claustre de Solsona. En futes eixos imatges lo Nin va sempre vestit, de peu descalç; la Verge ricament calcada, y de vegades trepitjant ab sos peus lleons ó besties feres, com triomfant del pecat.

Hi trobem com simbolisant les forces de la naturalesa, en la nostra alta y ferestega montanya, *Lo cavaller de foch*, en lo torrent de Pont d' Aran, eixint en les nits de tempesta entremetj de l' espètech del llamp y del terratrèmol de la terra, corrent, fendent l' espay, rodejat de visions estranyes; també hem trobat l' *Encantador de llops*, qu' en les nits del gran hivernàs per entre la fosca y la soletat dels boscos de la vall de Labansa y de tota aquella encontrada, va encantant los llops que l' segueixen ferestechs, uolant, ab grans crits, espadordint la terra; y l' heroe llegendari del Farell de Caldes, verdader tipo català, vigorós, forçut, ple d' honradesa y valentia, de poques paraules, que no permet que ningú s' burli d' ell, més al meteix temps ple de bondat y de judicis carácter; y *Juan de los habitantes* les pirenaiques montanyes, y sos companys en *Gira montañes*, que d' un cop de mà les remou y capgira, y en *Busin busayna*, que porta l' vent y crea tempestats, y en *Escoltim escoltayna*, que penetra los secrets de la terra, tipos marcats de la força, del treball y de la ciencia; y, en una paraula, hem estudiat y recullit creences, tradicions, rondalles, llegendes, dances, cants, jochs, costums, de les diferents comarques recorregudes; és à dir, de tot lo ram de l' avuy tant important ciencia folk-lòrica de la nostra terra,

Com diu V. molt bé, abundan aqueixa mena de burgesos en nostras poblacions, y un bon número 'n tenim nosaltres à Gerona. Gent adinerada no 'n falta; pero no 'ls hi demaneu una peseta pera sostener una empresa literaria, un centre artístich, que no vos la darà pas. De les Exposicions de Belles Arts aquí celebades, sòls lo recorrt ne resta. Morí l' inolvidable geroni n' Enrich Claudi Girbal, que ab penes y treballs feya marxar la *Rivista de Gerona*, y aqueixa guapa publicació se 'n anà à la fossa ab lo nostre malaurat Cronista. La *Associació literaria* viu per què ab lo Certamen dóna un número més del programa de Fires; així es que molts s' hi gastan un duro com se 'l gastarien per una corrida de toros ó per qualsevol dels sports moderns:—si venen forasters, diuhens, se 'ls ha de durr à un lloch ó altre.—Per aixó, llevat de la festa de distribució de premis, la *Literaria* no dóna senyals de vida en tot l' any.

Y aqueixa falta de gust literari, aqueix poch respecte ó estimació à l' Art, qual importància es indiscutible, no solament són patrimoni d' alguns burgesos del *montón*, si que també de Corporacions series, que deurián contribuir ab totes ses forces al enaltiment material è intel·lectual d' aquesta regió catalana. La Diputació de Gerona ha comés fá poch una atsegallada de bullo: lo die 22 d' Abril suprimí la nostra Escola de Belles Arts, disponant que l' material de la mateixa 's repartesca entre les demés per ella subvencionades, segons la necessitat ho aconselli. Tal determinació, que pera molts haurà passat desapercebuda, la reproben decididament los fills de Gerona, amants del bon nom de la ciutat y de la il·lustració y del progrés de la classe trevalladora. Sembla que ja de lluny se venia fent admòsfera en la Diputació provincial contra la citada Escola; així es que bastà que l' president, qu' es un apotecari d' Amer, presentés lo projecte, pera que fós aprobat. V. 'm dirà gy los diputats pel districte de Gerona no hi feran la contra? Res d' aixó, amich Berga, y es molt natural que fós així: dels quatre diputats del districte no 'n hi ha cap de fill ni vehi de Gerona, tots són propietaris de fora, y no s' havían de preocupar d' un assumpt que per ells tal vegada no tenia importància. De modo que mentre los pobles més civilisats obran cada dia noves escoles de dibuix, com V. recorda molt oportunament, aquí d' una plomada las tirem à fora. Pera enviar una comissió à Madrid que vaja de genolls à suplicar quelcom, al Ministre, llenarem un grapat de mils pessetes, y ningú s' escandalitzará; més si 's tracta de subvencionar una Escola hont s' instrueixin los fills dels pobres obrers, llavors se parla d' economies y se regateja fins al cèntim. Si hi havia quelcom que reformar en la Escola de Dibuix, s' hagués fet en hora bona; pero aixó de tencarla sens mes ni mes, no parla gayre bé en favor dels representants de la província.

Pero lo més salat del acort es la manera de disposar del material de la suprimida Escola, cosa què à mon entendre no podia ni debia fer la Diputació. Quatre paraules d' historia, ja que no puch allargar aquesta carta.

Desde l' any 1785 l' Ajuntament de Gerona feu varies gestions à Madrid pera fundar en nostra ciutat una Escola municipal de Dibuix. Com es costum vella que à la Cort tot s' ho volen per ells y no 's recordan gayre dels pobles que pagan, costà bon xich d' alcansar lo solicitat. Vingué finalment lo permís, pero no l' ajuda material pera sostener lo nou Centre d' ensenyansa. Per fortuna governava llavors la Sede de Gerona un bisbe il·lustre, l' inolvidable don Tomás de Lorenzana, al qual, si la gratitud tingüés arrels en nostra terra, ja la diòcesis gerundense hauria dedicat un monument en la capella de Sant Narcís, coronant-lo bust inmortal del amich Blay, donchs ab justicia les despulles del Apóstol del amor al próxim haurian de reposar junt à les del Mártir de la fé y les del invicta defensor de la Patria.

L' Ajuntament solicítà, ab molt bon acert, la protecció y l' auxili del bisbe Lorenzana, que ja en lo any 1783 havia fundat la Escola de Dibuix d' Olot. Lo Sr. Bisbe accedi de grat als prechs del Municipi, ordenant desseguir que à despeses seves se construís la escala que devia conduir als departaments destinats al objecte—segon pis de la Casa de la ciutat—L' Ajuntament, ah fusta que tragué de la Devesa, feu obrar les taules, bancs, y lo demés que calia.

Terminats los treballs, lo Sr. Bisbe regalà pera la Escola una variada col·lecció de bons models, lo millor qu' existia en aquella època, fentlos portar de Roma y de Florencia. En 1790, y ab assistència del il·lustrissim Lorenzana, s' inaugurarà la Escola

ab 84 alumnes. Son primer mestre fou don Joan Carles Panyó, deixebles del inolvidable Tramulles, dels quals conserva preuhats records la capella de Sant Narcís.

En les varies vicissituds que passà aquells Centre d'ensenyansa, no li faltà la protecció decidida del Ajuntament y d' altres bisbes de Gerona, entre 'ls quals déu. contarse l' il·lustríssim Dr. Castanyo Bermudez de Arellano.

En varies ocasions s' enviaren comissionats á Barcelona per la compra de material d' ensenyansa; primerament al professor Bertran; en 1840 al regidor Llorens Font; en 1850 al professor Garcia. En aquesta època s' compraren les estàtues grans y tot lo més modern que avuy existeix en caps, peus, mans etc.

En lo any 1862 passà aquesta Escola á incorporar-se al Institut provincial, ab càrrec al pressupost de la Diputació, subvencionantla l' Ajuntament. La Diputació no invertí cap cantitat en la renovació de material fins que prengué l' acort de fer pagar matrícula als alumnes.

Pera no sér pesat, deixo d' apuntar aqui altres datus que he pogut reunir sobre la materia; pero ab lo manifestat basta y sobra pera posar en evidencia què la Diputació va errada quan creu poder disposar á són arbitre d' un material d' ensenyansa, que ben poch li costa.

La ciutat de Gerona confia que l' Ajuntament no consentirà de cap manera en la definitiva desaparició de la Escola menor de Belles Arts. No tot ha de sér gastar los diners pera foradar muralles y reformar lo Teatro, finca tan poch productiva pera les arques municipals; prengna exemple de lo que fan les autoritats en los pobles moderns, y crega que dels joves més ben instruïts ne surten los millors ciutadans.

Una pila de coses me deixó al tinter; pero, com diu V. hi ha més dies que llançonisses, y en altra ocasió més ben humorat y ab més agradable temperatura, tal vegada torné a pendre la ploma pera dirli quelcom de Gerona, ahont passà V. aquella època felis, que ab tan acert nos pinta en lo flayrós idili *L' Estudiant de la Gorrotxa*.

Joseph FRANQUET y SERRA

Gerona, Juliol de 1896.

Notícies

Oficials

AJUNTAMENT.—Sessió del dia 15 de Juliol.—(2.ª convocatoria)—Reunits 8 regidors baix la presidència del arcalde accidental don Hortensi Bajandas, se han pres los següents acorts:

Aprobar comptes per valor de 737'85 pessetes.

Concedir permís d' obres á don Tomás Simón.

Aprobar la distribució del número d' individuos que componen les seccions y dels que devuen formar part en la Junta municipal de pressuposits y arbitrís.

Passar á la comissió de Foment una moció del senyor Llapart pera que se construeixi una clavaguera en lo carrer de les Balles-teries.

Dimecres á la nit arribà á aquesta ciutat y prengué immediatamente possessió de son càrrec lo nou Governador don Ceferino Saucó. Sigui ben vingut.

—Lo diputat per Vilademuls senyor Rahola ha demanat al ministre d' Hisenda que se subastin las fincas de que'l Estat s'ha inciat per deutes de contribució, á fi de que 'ls antichs propietaris puguin adquirir-s de nou pagant l' import del deute. A propòsit d' això recorda l' *Diario de Gerona* que'l noranta cinc per cent de las fincas venudes per el Estat de l' districte de Vilademuls foren vinyas mortas per la filoxera pregunta: y aixís «Si als propietaris que avuy aquella plaga destrueix sas vinyas se 'ls eximeix de tribut, ¿es just que 'ls que per no poderlo pagar, á causa de haverselhi convertit en terrenos improductius, se 'ls obligui á abonar pera recobrar sas fincas, lo que á altres se 'ls perdonà?

Realment la injusticia no pot esser més manifesta, més per això no hi ha cuidado; si l' Estat hi pot fer negocí ja veurán com irá endavant.

—S' estan fent gestions pera la constitució d' un capital quinas rendas bastin pera sostenir una escola catalana que, cas de realisar-se, s' establirà á Barcelona.

—Lo director del setmanari *El Porvenir* de Lloret de Mar ha sigut citat pera declarar devant lo Jutjat de instrucció de Santa Coloma de Farnés en la causa criminal que se li instrueix per atentat á la autoritat. Desitjariam surtis be de la mateixa.

—En la última vetllada donada pel «Centre» va donar-se á conèixer com a compositor ab un preciós minut lo jove professor del sexteto Vila don Cassiá Casademont. Are acaba d' armonizar la cançó popular *La Escrivana* á sis veus ab acompañament de armonium, quin treball ha dedicat al «Centre Catalanista». Esperem ab desitj poderla sentir, dantli entretant las gracies per sa deferència.

—Dijous passat en la iglesia de Nostra Senyora de la Misericòrdia va contraure matrimoni ab la hermosa senyoreta donya Agneta Casamada, nostre collaborador y estimat amic lo distingit advocat don Pio Fatjó Vilas. Rebin nostre enhorabona y que 'ls concedeixi Deu moltes prosperitats en son nou estat.

—Hem rebut la visita que agrahim del setmanari de Palafrugell *La Imparcialidad*.

També hem rebut los *Croquis pirinenos* de nostre estimat company don J. Massó y Torrents, de quin llibre ens ocuparem oportunament.

—S' ha publicat á Barcelona y está de venda en la llibrería de Alvar Verdaguer, al preu de quinze pessetes, lo volüm quint de las *Memorias de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, que conté 'ls treballs següents:

«Tres cartas autògrafas é inéditas de Antonio Tallander (mossen Borrà)» «Orígenes del pueblo de San Martín de Provensals» «Predilección del Emperador Carlos V por los Catalanes» y «El Testamento de Ramón Lull y la Escuela Luliana en Barcelona», de don Francisco Bofarull y Sans; «Sarcófagos romano-cristianos esculturados que se conservan en Cataluña» de don Joaquim Botet y Sisó; «Nyerros y Cadells» de don Celestí Barallat y Falguera; y «Recuerdos históricos de Molins de Rey» de don Francisco de S. Maspóns y Labrés.

La impresió del volüm sisé, está molt adelantada.

—Fem nostres las següents paraules de *La Renaixença*:

«Ha mort á Palma de Mallorca l' il·lustre escriptor Joseph María Quadrado, gloria llegítima de las lletras mallorquines. Pertenia á la generació d' en Piferrer, en Balmes, en Milà y Fontanals, y com aquests va produir una forússima corrent d' il·lustració, de la que avuy nos envaní y n' ha sigut lògica conseqüència lo renaixement literari y polítich de Catalunya. Colaborà ab en Balmes en *El pensamiento español* per la política de restauració catòlica y més endavant ab en Piferrer y ab lo dibuixant Parcerisa produí aquella magnífica obra *Recuerdos y bellezas de España* que motivà una sana revolució en la cultura de nostra pàtria. Mes l' esfera d' acció d' en Quadrado era més extensa. Ahont pogué desenrotillar tot lo seu pensament y ahont logrà més fama y més glòria fou en sa continuació del *Discurs sobre la Historia Universal d' en Bossuet*, obra rebuda ab general admiració dintre y fora d' Espanya. «Lo nom d' en Quadrado, diu un de sos biògrafos, lo sabi Menéndez Pelayo, pot presentarse com exemple d' alta cultura y de vigorós esforç intelectual, aplicat ab igual fortuna á las materias y ás gèneros més diferents, Ser al mateix temps pensador genial, controversista polítich, apologista religiós, historiador de gran volada, arqueòlech y critich d' art, poeta y escriptor elegantissim en prosa, es un triomf á molts pochs concedit....»

Descansi en pau en Quadrado, l' escriptor més eminent que ha produït Mallorca, desde l' beat Ramón Lull, com diu lo mateix Menéndez Pelayo..»

—Sembla que l' Ajuntament se proposa portar á cap la reforma del escenari del Teatro Principal. Ha estat aquí fá pochs días á n' aquest objecte lo tramoya de l' Liceo de Barcelona y el pintor escenógrafo senyor Urgellés.

—Ha prèss possesió lo nou Fiscal d' aquesta Audiencia don Crispulo Martinez del Pozo.

—Pera facilitar la concurrencia á las grans festas y firas que s' celebraran á Valenciá en los días del 20 al 31 del actual, las companyías de T. B. y F. y Nort han establert un servey d' anada y tornada, de las tres classes, á preus reduïts desde Port-Bou, Figueras, Gerona, Barcelona, Vilanova y Vilafranca. S' expenderán los bitllets en los días 20 del actual al 1.º agost inclusius.

—Demà á la tarda l' incansable propagandista de la industria surera don Marsal de Trincheria donarà á S. Celoni una conferència sobre l' us del tap de coutxú.

—Ha mort á Arenys de Munt á la avansada edat de 93 anys lo frare mercenari Rmt. don Joan Soler persona que visqué molts anys en aquesta Ciutat ahont era molt estimat.—D. E. P.

—Llegim en lo *Diario de Barcelona*:

«A la notícia que donarem de la substracció de cartas ab valors, hem d' afegir hi que una casa de Valencia envia á un altre de Barcelona una lletra de 200 lliures sobre Londres, lletra que fou endossada y remessa á Inglaterra pera son cobro. Robada de correus, se presentà pera ferla efectiva una persona, que fou detinguda, sense que sapiguém res més del assumptu.

També s' remeté fa poch de Buenos Aires una lletra á una casa de Barcelona exportadora de vins. La lletra fou substreta y s' presentà al cobro á Londres, ahont demanaren lo coneixement del tenedor, que no pogué presentarlo. Com usurpà l' nom del principal de la casa de Barcelona, l' banquer de Londres telegrafia preguntant si realment se trobava en aquella ciutat, y la contestació fou que no s' havia mogut de Barcelona.

Algunas casas de comers de nostre plasa han rebut circulars de banquers estrangers manifestantlosi que no donarán cartas de crèdit ni farán recomanacions, y que, per lo tant, no sia atesa sa firma per temor á las falsificacions que tan trista celebritat han donat á Barcelona y á sa Administració de correus, puig les coincidencias son tantas, que casi no pot cabre dupte de que aquí està l' centre dels timadors.

Respecte á la substracció de dues cartas ab valors de que parlarem dias passats, hem d' afegir que las enviadas á Lyó, que foren las robades, se depositaren, junt ab altres, també ab valors, dirigidas á diferents plassas lo dia, 1.º de Juliol; y que mentres las robades tingueren la sortida sense retràs, tres ó quatre de las altres no sortiren de Barcelona fins lo 4, com ho prova un sobre qu' hem vist, en que consta la fetxa. Hem d' afegir que no foren depositadas á la Central, sinó a la estafeta del Passatge del Crèdit. L' assumptu te massa importància pera que no intervinga directament lo ministre de la Gobernació, puig se tracta d' una sèrie de fets que impossibilita las relacions del crèdit.»

—**FIRAS Y FESTAS.**—*Firas.*—Dia 22 Massanet de la Selva—25 Santa Pau.

Festas majors—Dia 19 Navata—20 Palafrugell, Rupiá—24 Lloret de Mar y Santa Cristina d' Aro—25 Avinyonet, Càralps, Dosquers, Espolla, Espinelves, Las Planas, Palau de Montagut, Salt y Vilademuls—26 Blanes.

—*J. LLINÁS Y C. BANQUERS.*—*Ciutadans*, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valors al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran comptes corrents ab interés.

—*CAXA D' ESTALVIS DE GERONA.*—*Ciutadans* 16, y Llebre, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pessetes.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 peseta.—S' admeten los dilluns, dious y dissaptes de 9 á 1 y ts diumenges de 10 á 12.

Pera les devolucions los mateixos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera 'ls altres detalls.

—*L' UNIÓ AGRÍCOLA, INDUSTRIAL Y COMERCIAL.*—*Emissió de 20.000 accions de 125 pessetes una.* En les oficines de la casa de banca J. Llinás y Companyia, queda oberta durant les hores de despatx que la mateixa té establerts, la suscripció á les espressades *Accions*, y se proporcionan los prospectes y deménticies que s' ecessin.

SECCIÓ LITERARIA

À dintre del teu cor
vull fer mon niu nineta,
à dintre del teu cor
vull fer mon niu de amor.

En ell hi vull covar
mos somnis més hermosos,
en ell hi vull covar
los somnis del aymar.

Herbeta que hi duré
si n' serà d' olorosa
herbeta que hi duré
d' encens l' embaamaré.

Tos blaus ullots serán
l' espill hori jo me mirí,
tos blaus ullots serán
los qui vida 'ns darán,

à dintre del teu cor
vull fer mon niu ninetina,
à dintre del teu cor
vull fer mon niu d' amor.

F. X. MAJUELO.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Diumenge, 19—S. Vicens de Paul y stas. Justa y Rufina. Dilluns, 20—S. Elias prof y s. Geroni Emiliá y sta. Margarida y Librada mrs.

Dimarts, 21—Sta. Práxedes y s. Daniel prof.

Dimecres, 22—Sta. Maria Magdalena penit.

Dijous, 23—S. Llibori b. y cf. s. Apolinari b. mr.

Divendres, 24—Sta. Cristina vg. mr.

Dissapte, 25—S. JAUME APÓSTOL, PATRÓ D' ESPANYA

QUARANTA HORES.

Demà se troben en la iglesia del Seminari

SECCIÓ COMERCIAL.

COTISACIÓ Y CAMBIS

DIA 18 DE JULIOL DE 1896

EFFECTES PÚBLICHS

Interior.—(fi de mes).	60'00
Id. (fi de proxim).	63'37
Exterior.—(fi de mes).	60'00
Id. (fi de proxim).	75'82
Amortisable.	76'50
Billets hipotecaris.—Isla de Cuba.—emisió 1886.	86'37
	1890.
	71'90

ACCIONS

Banch Hispano Colonial.	73'00
F. C. de Tarragona á Barcelona y Fransa.	20'80
» de Medina, Zamora, Orense á Vigo.	11'60
» del Nort d' Espanya.	27'55

OBLIGACIONS

F. C. Almansa València y Tarragona.	82'40
» T. B. á F.—6 per 100.	93'65
» 3 per 100.	53'15
» —no hipotecades.	87'75

SECCIO D' ANUNCIS

SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,
Gerona

DESPATX CENTRAL
10 FERNANDO VII 10
BARCELONA

Aquesta antiga y tan acreditada casa se dedica únicamente al comer de XACOLATES, SUCRES, CAFÉS y THÉS.

Reb directament los llegítims sures de la illa de Cuba, els cafés de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA Y CARACOLILLO de CEYLAN; de a quí el gran consum qu' es fa d' aquells articles.

Aquesta casa torra diariament lo café y se distingeix per la qualitat y pureza d' ell.

Recomana que per obtenir un bon café aromàtic y fort se usin las barrejas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, així com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bullí puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÉ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta excellent beguda sols pot obtenirse en les classes ditas ORANGE (*Carte Rouge*) LIPTON, ORANY PECCO, MENLANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta classe es el mes fort y deu emplearse en menor quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival a 4 lliures d' altres thés.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aigua Minòxima vegetal per tenyir lo cabell. No te riva en lo mon, perquè a més de sos efectes maravillosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.

Escolta lector; si ets vell
y'l cap blanch te desfigura,
t'he de dar un bon concell:
si 't vols tenyir be'l cabell
fesho ab aquesta tintura.

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

EDICIÓ DE PROPAGANDA
DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALÀ", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúsculo de 32 planes en octau, d' esmerada impresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s'hi pronunciaren y llegiren, y as bases definitivament aprobadas per la Constitució regional catalana, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l'Argenteria, Geronia.

IMPREMPTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

Ferreria Vella, 5

GERONA

Mercaders (Neu) 12

Impressió de tota classe d' obres, folletons, circulars, sobres, paper comercial, tarjetas, esquelas mortuorias, facturas y demés objectes referents al ram d' Imprempta.

Assortit de tots los documents y demés objectes per la Guardia Civil.

Documents pera los Municipis y Jutjats municipals.

Encuadernació de tota classe de llibres per luxosos que sian.

Preus sumament baratos

500 fulls de paper comercial timbrat 5 ptes. | 1000 sobres comercials timbrats 5 ptes.

FERRERIA VELLA, 5--GERONA

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establecida a Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSEET

Capitals suscrits fins al 31 Desembre 1893 87,949,791'98 ptes
Actiu en idem . . . . . 15,337,928'87 »
Sinistres pagats fins a idem . . . . . 32,82,316'89 »
Reserves o fons de segur a idem . . . . . 4,178,675'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador a la mort del assegurat, a la seva dona, fills o qualsevol altre persona designada anteriorment.

Mixto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; o, immediatament d' ocurrir la seva mort, a la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat o als seus hereus. En cas de mort del assegurat s'acaba lo pago de les primes.

Aquests segurs participan en un 50 per 100 dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General a n° aquesta província:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

ESTABLIMENT

DE Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut les últimes novetats pera la próxima temporada; los prens sumament econòmicas.

—
CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS
Especialidad en trajes pera col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

FONTBERNAT---Callista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PEUS Á DOMICILI
PROGRÉS, 23—Perruqueria.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament a SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent a Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guyó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.
SALT

Molí Fariner

Sistema AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltas á preus sumament modichs.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pesetes la pessa.

Cromos, motilles, trasparentes y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SEMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca».

Redacció y Administració. Cort-Real núm. 7.-1.er

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona . . . . . 1 peseta trimestre
Fora . . . . . 1'25 id. id.
Estranger . . . . . 1'50 id. id.

Un numero sol, 10 céntims